

Grupa Kapitałowa
BSC Drukarnia Opakowań S.A.

Skonsolidowany raport roczny
za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016
sporządzony zgodnie z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej

Spis treści

Skonsolidowany raport roczny zawiera następujące elementy:

	Strona
❖ Wybrane dane finansowe Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2016 roku	3
❖ Skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2016 roku	4
❖ Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2016 roku	5
❖ Skonsolidowane sprawozdanie przepływów pieniężnych Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2016 roku	7
❖ Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy Kapitałowej BSC zakończone 31.12.2016 roku	8
❖ Noty objaśniające roczne skonsolidowane sprawozdanie	9

Janusz Schwark

Arkadiusz Czyst

Andrzej Baranowski

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Poznań, 22 marca 2017 roku

A. WYBRANE DANE FINANSOWE**WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE**

WYBRANE DANE FINANSOWE	tys. PLN		tys. EUR	
	dane od 01.01.2016 do 31.12.2016	dane od 01.01.2015 do 31.12.2015	dane od 01.01.2016 do 31.12.2016	dane od 01.01.2015 do 31.12.2015
Przychody netto ze sprzedaży	230 604	211 318	52 702	50 497
Zysk (strata) ze sprzedaży	29 042	29 805	6 637	7 122
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	33 391	32 917	7 631	7 866
Zysk (strata) przed opodatkowania	32 858	37 158	7 509	8 879
Zysk (strata) netto	26 292	30 610	6 009	7 315
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom	26 348	30 704	6 022	7 337
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	24 991	24 340	5 711	5 816
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-15 774	-21 693	-3 605	-5 184
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-8 927	-10 269	-2 040	-2 454
Przepływy pieniężne netto – razem	290	-7 622	66	-1 821
Aktywa/Pasywa razem	288 354	273 982	65 179	64 292
Aktywa trwałe	159 721	159 609	36 103	37 454
Aktywa obrotowe	128 633	114 373	29 076	26 839
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom	238 686	217 990	53 953	51 153
Zobowiązania razem	48 775	53 028	11 025	12 444
Zobowiązania długoterminowe	24 115	24 133	5 451	5 663
Zobowiązania krótkoterminowe	24 660	28 895	5 574	6 780
Liczba akcji (tys. szt.)	9 808	9 808	9 808	9 808
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	2,69	3,12	0,61	0,73
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł /EUR)	24,33	22 ,23	5,50	5,22

Zastosowane do przeliczeń kursów EUR	31.12.2015	31.12.2016
Kurs średni arytmetyczny okresu	- 4,1848	4,3756
Kurs ostatniego dnia okresu sprawozdawczego	- 4,2615	4,4240

**B. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BSC
DRUKARNIA OPAKOWAŃ S.A. ZA 2016 ROK**

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW I STRAT ORAZ CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Wyszczególnienie	Noty	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16) w tys. PLN	2015 (od 01.01.15 do 31.12.15) w tys. PLN
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	7	230 604	211 318
- w tym sprzedaż towarów	7	820	3 751
Pozostałe przychody operacyjne	8	5 708	5 137
Razem przychody z działalności operacyjnej		236 312	216 455
Zmiana stanu produktów		-748	-5 320
Zużycie materiałów		125 399	116 418
Wynagrodzenia wraz ze świadczeniami		34 539	31 509
Usługi obce		26 066	21 704
Amortyzacja		13 204	11 852
Pozostałe koszty		3 711	3 805
Wartość sprzedanych materiałów i towarów		750	3 570
Razem koszty działalności operacyjnej	9	202 921	183 538
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		33 391	32 917
Zysk na nabyciu okazjonalnym		-	4 970
Przychody finansowe	10	218	391
Koszty finansowe	10	751	1 120
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		32 858	37 158
Podatek dochodowy	11	6 566	6 548
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		26 292	30 610
Działalność zaniechana			
Strata netto z działalności zaniechanej			
Zysk (strata) netto	12	26 292	30 610
Przypadający:			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		26 348	30 704
Udziałom niesprawującym kontroli		-55	-94
Inne całkowite dochody (netto)			
Całkowite dochody ogółem		26 292	30 610
Przypadające:			
Akcjonariuszom podmiotu dominującego		26 348	30 704
Udziałom niesprawującym kontroli		-55	-94

ZYSK (STRATA) NETTO NA JEDNĄ AKCJĘ ZWYKŁĄ

Wyszczególnienie	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)	2015 (od 01.01.15 do 31.12.15)
Zysk netto/dochód netto	26 292	30 610
Liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję	2,69	3,12
- z działalności kontynuowanej	2,69	3,12
- z działalności zaniechanej	-	-
Rozwodniony zysk netto	26 292	30 610
Rozwodniona liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję	2,69	3,12
- z działalności kontynuowanej	2,69	3,12
- z działalności zaniechanej	-	-

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Noty	stan na dzień 31.12.2016 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2015 w tys. PLN
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	15	155 819	155 186
Wartości niematerialne	16	2 016	2 396
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 886	2 027
Pozostałe aktywa		-	-
Aktywa trwałe razem		159 721	159 609
Aktywa obrotowe			
Zapasy	17	37 715	39 031
Należności z tytułu dostaw i usług	18	74 531	60 272
Należności z tytułu podatku dochodowego	18	37	-
Pozostałe należności	18	2 733	1 370
Aktywa finansowe	19	6	321
Środki pieniężne	20	13 377	13 087
Pozostałe aktywa	21	234	292
Aktywa obrotowe razem		128 633	114 373
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
Aktywa razem		288 354	273 982

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Noty	stan na dzień 31.12.2016 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2015 w tys. PLN
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	23	9 808	9 808
Kapitał zapasowy	23	200 182	175 657
Efekt na zwiększeniu zaangażowania w jednostce zależnej	23	2 348	1 821
Zyski zatrzymane	23	26 348	30 704
Kapitał przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego		238 686	217 990
Kapitał przypadający udziałom niesprawnym kontroli		893	2 964
Kapitał własny razem		239 579	220 954
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	24	9 589	11 122
Inne zobowiązania finansowe	25	166	103
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		11 787	10 158
Rezerwy na świadczenia emerytalne		274	266
Pozostałe rezerwy	27	-	-
Pozostałe zobowiązania		-	-
Przychody przyszłych okresów – dotacje	28	2 299	2 484
Zobowiązania długoterminowe razem		24 115	24 133
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty i pożyczki	24	1 920	2 357
Inne zobowiązania finansowe	25	150	84
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	26	14 367	15 421
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	26	668	1 244
Pozostałe zobowiązania	26	4 295	5 788
Pozostałe rezerwy	27	3 067	2 905
Przychody przyszłych okresów – dotacje	28	193	1 096
Zobowiązania krótkoterminowe razem		24 660	28 895
Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży			
Zobowiązania razem		48 775	53 028
Pasywa razem		288 354	273 982

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH

Wyszczególnienie	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16) w tys. PLN	2015 (od 01.01.15 do 31.12.15) w tys. PLN
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		
Zysk brutto	32 858	37 158
Zysk na okazjonalnym nabyciu Grupy	-	-4 970
Amortyzacja	13 204	11 851
Odsetki	87	-90
Różnice kursowe	276	769
Wynik z działalności inwestycyjnej	-537	342
Należności handlowe i pozostałe - zmiana stanu	-14 621	- 8 282
Zapasy - zmiana stanu	1 323	-6 144
Pozostałe aktywa i przychody przyszłych okresów - zmiana stanu	-1 116	-392
Zobowiązania handlowe i pozostałe - zmiana stanu	-1 052	282
Rezerwy - zmiana stanu	171	-1 718
Inne korekty	19	-9
Podatek dochodowy - zapłacony	-5 621	-4 457
Przepińwy pieniężne netto z działalności operacyjnej	24 991	24 340
Przepińwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Odsetki	235	572
Wpińwy ze zbycia inwestycji	-	-
Wpińwy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	537	273
Wydatki na zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	-15 358	-17 841
Udzielone pożyczki	-6	-310
Zwrócone pożyczki	327	10
Wydatki na zakup akcji	-1 509	-4 397
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-15 774	-21 693
Przepińwy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Dywidendy wypłacone i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-6 178	-5 884
Wpińwy netto z emisji akcji	-	-
Spłata pożyczek i kredytów bankowych	-2 247	-3 904
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	-180	-185
Zaciągnięcie kredytów bankowych	-	-
Odsetki	-322	-296
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-8 927	-10 269
Zwiększenie / (zmniejszenie) netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	290	-7 622
Saldo otwarcia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	13 087	20 709
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	-
Saldo zamknięcia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	13 377	13 087

ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2015 w tys. PLN
Kapitał podstawowy		
Stan na początek okresu	9 808	9 808
Podwyższenie kapitału		-
Stan na koniec okresu	9 808	9 808
Kapitał zapasowy		
Stan na początek okresu	175 657	159 996
Podział zysków zatrzymanych	19 961	15 661
Emisja akcji	-	-
Stan na koniec okresu	195 618	175 657
Efekt na zwiększeniu zaangażowania w jednostce zależnej		
Stan na początek okresu	1 821	-
Zwiększenie zaangażowania w jednostce zależnej	527	1 821
Stan na koniec okresu	2 348	1 821
Zyski zatrzymane		
Stan na początek okresu	30 704	21 504
Wypłata dywidendy	-6 179	-5 884
Kapitał zapasowy	-24 525	-15 661
Korekty	-	41
Wynik finansowy netto	26 348	30 704
Zmiana struktury udziału niekontrolującego	4 564	-
Stan na koniec okresu	30 912	30 704
Kapitał przypadający udziałom niesprawującym kontroli		
Stan na początek okresu	2 964	-
Zmiana struktury udziału niekontrolującego	-2 016	2 964
Wynik przypadający na udziały niekontrolujące	-55	-
Stan na koniec okresu	893	2 964
Kapitał własny razem		
Stan na początek okresu	220 954	191 308
Stan na koniec okresu	239 579	220 954

WYBRANE NOTY OBJAŚNIAJĄCE**1. Podstawowe informacje o jednostce dominującej**

BSC Drukarnia Opakowań Spółka Akcyjna („spółka”, „jednostka dominująca”, „spółka dominująca”, „emitent”) prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej zawiązanej aktem notarialnym w dniu 1 lipca 1999 roku przed notariuszem Piotrem Kowandy (Rep. Nr A 8000/1999) w Poznaniu.

Siedzibą jednostki dominującej jest Poznań, ulica Żmigrodzka 37. Spółka jest zarejestrowana w Polsce i aktualnie wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerem KRS 000032771.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 639627371 oraz otrzymała numer identyfikacji podatkowej NIP 779-20-76-889.

Podstawowym przedmiotem działania jednostki dominującej jest:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

W okresie obrotowym członkami Zarządu jednostki dominującej byli:

- Janusz Schwark - Prezes Zarządu,
- Andrzej Baranowski - Wiceprezes Zarządu ds. finansowych,
- Arkadiusz Czyst - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych.

W analizowanym okresie nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej.

W okresie obrotowym członkami Rady Nadzorczej jednostki dominującej byli:

- Hans Christian Bestehorn,
- Hans Jurgen Katzer,
- Stephan Bestehorn,
- Andrzej Borowiński,
- Marek Dietl,
- Michael Mehring.

W analizowanym okresie nie miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej.

Na dzień sporządzenia sprawozdania struktura akcjonariatu jednostki dominującej przedstawiała się w następujący sposób:

Wyszczególnienie	Liczba akcji	Łączna wartość nominalna akcji (w tys. zł)	Udział w kapitale podstawowym	Liczba głosów	Udział w głosach na walnym zgromadzeniu
Colorpack Verpackungen mit System GmbH	3 599 300	3 599	36,70%	3 599 300	36,70%
ALTUS TFI S.A.	1 205 507	1 205	12,29%	1 205 507	12,29%
JS Holding S.A.	1 200 758	1 201	12,24%	1 200 758	12,24%
Green Place S.A.	1 134 586	1 135	11,57%	1 134 586	11,57%
PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny	721 614	722	7,36%	721 614	7,36%

Aviva Investors Poland TFI S.A.	624 562	625	6,37%	624 562	6,37%
POZOSTALI	1 321 189	1 321	13,47%	1 321 189	13,47%
Razem	9 807 516	9 808	100,00%	9 807 516	100,00%

2. Informacje o Grupie Kapitałowej

BSC Drukarnia Opakowań Spółka Akcyjna („jednostka dominująca”, „spółka dominująca”, „emitent”) prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej zawiązanej aktem notarialnym w dniu 1 lipca 1999 roku przed notariuszem Piotrem Kowandy (Rep. Nr A 8000/1999) w Poznaniu.

Siedzibą jednostki dominującej jest Poznań, ulica Żmigrodzka 37. Spółka jest zarejestrowana w Polsce i aktualnie wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerem KRS 0000032771.

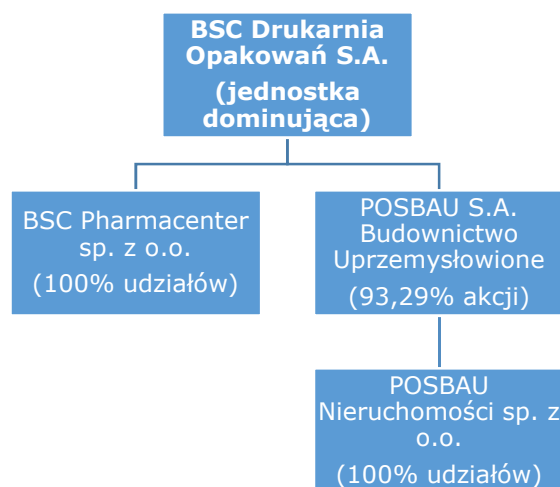
Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 639627371 oraz otrzymała numer identyfikacji podatkowej NIP 779-20-76-889.

Podstawowym przedmiotem działania jednostki dominującej jest:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

Grupa Kapitałowa BSC Drukarnia Opakowań S.A. („Grupa”) składa się z jednostki dominującej BSC Drukarnia Opakowań S.A. oraz spółek zależnych BSC Pharmacenter sp. z o.o., POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione (dalej POSBAU S.A.) oraz POSBAU Nieruchomości sp. z o.o.

Struktura Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawiała się następująco:

Siedzibą BSC Pharmacenter Sp. z o.o. jest Poznań, ulica Żmigrodzka 37. Spółka jest zarejestrowana w Polsce i aktualnie wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerem KRS 0000212672.

Czas trwania działalności BSC Pharmacenter Sp. z o.o. jest nieograniczony.

Podstawowa działalność BSC Pharmacenter Sp. z o.o. obejmuje:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

W miesiącu maju 2015 roku jednostka dominująca objęła na podstawie zawartych umów nabycia akcji POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione (POSBAU S.A.) kontrolę nad POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione oraz pośrednio POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. będącą spółką, w której POSBAU S.A. Budownictwo

Uprzemysłowione posiada 100% udziałów. Siedzibą obu spółek jest Poznań, ulica Żmigrodzka 41-49. Spółki są zarejestrowane w Polsce i aktualnie wpisane do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerami:

- POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione – KRS 0000064088 ,
- POSBAU Nieruchomości sp. z o.o.- KRS 0000471927

Czas trwania działalności tych spółek jest nieograniczony.

Podstawowa działalność POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione obejmuje prowadzenie wszelkich robót budowlano-montażowych, robót instalacyjnych i elektrycznych.

Podstawowa działalność POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. obejmuje wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi.

Podstawowe informacje na temat jednostek zależnych na dzień 31 grudnia 2016 roku:

Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział w kapitale zakładowym	Metoda konsolidacji
BSC Pharmacenter sp. z o.o.	Poznań	Poligraficzna	100,00%	Metoda pełna
POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione	Poznań	Wynajem, budownictwo	93,29%	Metoda pełna
POSBAU Nieruchomości sp. z o.o.	Poznań	Wynajem	93,29%	Metoda pełna

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzone zostało za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości. Roczne sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych spółek POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowione oraz POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. zostały włączone do konsolidacji od momentu nabycia kontroli nad tymi spółkami.

3. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

4. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego. Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone jest w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy Kapitałowej. Dane finansowe zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

5. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

5.1. Oświadczenie o zgodności oraz ogólne zasady sporządzania

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, a w zakresie nieuregulowanym w tych Standardach – stosownie do wymogów Ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późn. zm.).

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

5.2. Oświadczenia Zarządu

5.2.1. W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zgodnie z wymogami Rozporządzenia Zarząd Jednostki dominującej oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę zasadami rachunkowości, odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy.

5.2.2. W sprawie podmiotu uprawnionego do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zarząd jednostki dominującej oświadcza, że RSM Poland KZWS Audyt S.A. (obecnie RSM Poland Audyt S.A.) z siedzibą w Poznaniu jako podmiot uprawniony do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa.

5.3. Przyjęte zasady rachunkowości oraz zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 roku:

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- MSR 19 (Zmieniony), Programy określonych świadczeń: składki pracownicze, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 21 listopada 2013 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie, w Unii Europejskiej ma zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później;
- Poprawki do MSSF 2010 – 2012, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 grudnia 2013 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku. Niektóre ze zmian obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później. W Unii Europejskiej mają zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1, Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 16 i do MSR 38, Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 maja 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 2 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 16 i do MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 30 czerwca 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 23 listopada 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 27, Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 sierpnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- MSSF 11 (Zmieniony), Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 6 maja 2014 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 24 listopada 2015 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Roczne poprawki do MSSF 2012-2014, zmieniające 4 standardy, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 25 września 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 15 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28, Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku w zakresie konsolidacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 22 września 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską:

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28, Ujmowanie transakcji sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 11 września 2014 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie, przy czym termin ten został wstępnie odroczony przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości;
- MSSF 14, Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 30 stycznia 2014 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane, ale jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- MSSF 9, Instrumenty finansowe, opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 24 lipca 2014 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 22 listopada 2016 roku, stanowi ostateczną wersję standardu zastępującą wcześniejsze publikowane wersje MSSF 9 i kończy projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zastąpienia MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena. Nowy standard odnosi się do klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, metodologii utraty wartości oraz rachunkowości zabezpieczeń. MSSF 9 nie obejmuje rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych, co stanowi osobny projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości;
- MSSF 15, Przychody z tytułu umów z klientami, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 28 maja 2014 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 22 września 2016 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Standardy wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zmiany do standardów, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską:

- Zmiany do MSSF 15, Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 kwietnia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 12, Ujęcie podatku odroczonego z tytułu niezrealizowanych strat, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 19 stycznia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 7, Inicjatywa dotycząca ujawnień, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 29 stycznia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie;
- MSSF 16, Leasing, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSSF 2, Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 20 czerwca 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSSF 4, Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty Finansowe wraz z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 września 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 40, Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 8 grudnia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie;
- Interpretacja KIMSF 22, Transakcje w walucie obcej i zaliczki, została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 8 grudnia 2016 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie;
- Roczne poprawki do MSSF 2014-2016, zmieniające 3 standardy (MSSF 1, MSSF 12, MSR 28), zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 8 grudnia 2016 roku, i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2017 roku lub z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie;

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd Jednostki dominującej nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia powyższych standardów oraz interpretacji na stosowane zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

6. Stosowane zasady rachunkowości

Zasady konsolidacji

Przejęcia jednostek i wyodrębnionych części działalności rozlicza się metodą nabycia, za wyjątkiem połączeń pod wspólną kontrolą które są rozliczane metodą łączenia udziałów. Koszt połączenia jednostek wycenia się w zagregowanej wartości godziwej przekazanych aktywów, poniesionych lub przejętych zobowiązań oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z połączeniem jednostek gospodarczych. Dające się zidentyfikować aktywa, zobowiązania i zobowiązania warunkowe jednostki przejmowanej spełniające warunki

ujęcia zgodnie z MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych” ujmuje się w wartości godziwej na dzień przejścia, z wyjątkiem aktywów trwałych (lub grup do zbycia) sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, ujmowanych i wycenianych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku, gdy suma przekazanej zapłaty, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej na dzień przejścia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej (w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami) jest niższa od kwoty netto ustalonej na dzień przejścia wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań rozpoznawany jest zysk z okazynego nabycia. Stanowi on różnicę między wartościami wskazanymi powyżej i podlega niezwłocznie ujęciu w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat. Grupa ujmuje zysk z okazynego nabycia w pozycji „Zysk na nabyciu okazynym”.

Wartość firmy powstająca przy przejściu wynika z wystąpienia na dzień przejścia nadwyżki kosztu przejścia jednostki nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanych na dzień przejścia.

Wartość firmy wynikającą z przejścia ujmuje się w aktywach i początkowo wykazuje po kosztach, jako wartość kosztów przejścia przekraczającą udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować ujętych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Jeśli po przeszacowaniu udział Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przekracza koszt połączenia jednostek gospodarczych, nadwyżkę ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Przez jednostki zależne rozumie się jednostki kontrolowane przez jednostkę dominującą. Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Wartość firmy ujmuje się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

W stosownych przypadkach w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez pozostałe jednostki Grupy.

Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązаныmi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

W chwili zbycia jednostki zależnej lub podlegającej wspólnej kontroli przypadającą na nią część wartości firmy uwzględnia się przy obliczaniu zysku/straty z tytułu zbycia.

Udziały niesprawującym kontroli w aktywach netto (z wyłączeniem wartości firmy) konsolidowanych podmiotów zależnych prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Na udziały nieprawujące kontroli składają się wartości udziałów na dzień połączenia jednostek gospodarczych oraz udziały niesprawujące kontroli w zmianach w kapitale własnym począwszy od daty połączenia.

Po przejściu kontroli i zastosowaniu rachunkowości przejścia wszelkie późniejsze transakcje dotyczące udziałów w jednostce zależnej zawarte między jednostką dominującą a udziałowcami niesprawującymi kontroli (dotyczy to

zarówno transakcji przejęcia, jak i zbycia niepowodujących utraty kontroli) zgodnie z MSSF 10 rozlicza się jako transakcje kapitałowe.

Ujęcie przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego.

Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia z Grupy na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- scedowania przez Grupę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że Grupa otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją; oraz
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo Akcjonariuszy do otrzymania płatności. Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstawania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy oprocentowania, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktuje się jak aktywa Grupy i wycenia w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu, tak by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do odpowiednich aktywów - wówczas są one kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia, przedstawionymi poniżej w części 3.6. Płatności warunkowe z tytułu leasingu ujmują się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmują się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową w okresie wynikającym z umowy leasingu. Początkowe koszty bezpośrednie, poniesione w trakcie negocjacji i/lub pozyskiwania leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej leasingowanego składnika aktywów, i ujmują metodą liniową przez okres leasingu.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się w skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat metodą liniową przez okres leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wpływających z leasingu danego składnika aktywów. Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmują się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są

przeliczone według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Grupę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji przychodów przyszłych okresów i odnosi w skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w okresie, w którym są należne.

Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na Grupie ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, z wyceną aktuarialną przeprowadzaną na każdy dzień bilansowy. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w całości w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Grupa jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupą pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego, lub
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

Opodatkowanie

Podatek dochodowy Grupy obejmuje podatek dochodowy bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od bilansowego zysku (straty) netto o wyłączenia o wyłączenia przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis. Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne.

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

Wartość godziwa

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- a) na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- b) w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy. Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- a) Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- b) Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- c) Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które Grupa zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych, jak również dla celów jeszcze nie określonych, prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy. Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Grupy.

Amortyzacja środków trwałych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

- budynki i budowle od 10 do 40 lat,
- maszyny i urządzenia od 3 do 7 lat,
- środki transportu od 5 do 7 lat,
- pozostałe środki trwałe od 3 do 10 lat.

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Przy braku wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z MSSF 5.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jej użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady nie spełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w dacie ich poniesienia.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

- licencje na oprogramowanie od 2 do 20 lat,
- prace rozwojowe 5 lat,
- znaki towarowe 50 lat,
- prawa majątkowe 5 lat.

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Wartości niematerialne utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Przy braku wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Wartości niematerialne spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zgodnymi z MSSF 5.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła.

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie przekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według indywidualnej oceny ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności handlowe są ujmowane początkowo według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na nieściągalne należności. Należności nieściągalne są odpisywane w koszty w momencie określenia jako nieściągalne. Odpis na należności nieściągalne oszacowywany jest wówczas, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz na lokatach krótkoterminowych o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Rozliczenia międzyokresowe czynne, wykazywane w pozycji „Pozostałe aktywa”

W ramach rozliczeń międzyokresowych czynnych kosztów na dzień bilansowy wykazywane są aktywowane kwoty wydatków poniesionych w danym roku obrotowym a dotyczących następnych okresów sprawozdawczych. Ich wartość została wiarygodnie określona i spowoduje w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa Grupy do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań.

Aktywa finansowe

Inwestycje ujmuje się w dniu zakupu i usuwa ze sprawozdania finansowego w dniu sprzedaży, jeśli umowa wymaga dostarczania ich w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, z wyjątkiem tych aktywów, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane początkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

Inwestycje utrzymywane do wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowanych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Grupa chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i umarzalne obligacje nienotowane na giełdzie, będące w posiadaniu Grupy i znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat danego okresu.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w chwili uzyskania przez Grupę prawa do ich otrzymania.

Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale własnym.

Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowanych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Grupy w procesie windykacji należności; wzrost liczby nieterminowych płatności przekraczających średnio 90 dni, a także obserwowalne zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten wynik finansowy. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

Kapitały

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym Jednostki dominującej według wartości nominalnej akcji. Nadwyżka wartości emisyjnej akcji nad wartością nominalną akcji pomniejszonej o koszty bezpośrednio związane z wyemitowaniem akcji wykazywana jest w osobnej pozycji

bilansu. Kapitał zapasowy tworzony jest m.in. z odpisów z czystego zysku rocznego jednostek w wysokości co najmniej 8% zysku netto, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej 1/3 kapitału zakładowego.

Niepodzielony wynik finansowy - w pozycji tej prezentowane są skumulowane, zatrzymane zyski i straty wypracowane przez Grupę w okresach poprzednich oraz wynik okresu bieżącego.

Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą spłacenia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Grupie ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania handlowe są ujmowane początkowo według kwot pierwotnie zafakturowanych. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe. Wycena krótkoterminowych zobowiązań odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

Podstawowe osądy rachunkowe i podstawy szacowania niepewności

Stosując zasady rachunkowości obowiązujące w Grupie, zarząd jednostki dominującej zobowiązany jest do dokonywania szacunków, osądów i założeń dotyczących kwot wyceny poszczególnych składników aktywów i zobowiązań. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych wartości szacunkowych.

Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

✓ Klasyfikacja umów leasingu

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji. Po dokonaniu takiej analizy Zarząd stwierdził, że Grupa jest stroną umów leasingu operacyjnego, które zdaniem Zarządu zgodnie z MSR 17 „Leasing” spełniają warunki umów leasingu finansowego.

✓ Aktywa i rezerwy na odroczony podatek dochodowy

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według obowiązujących przepisów będą stosowane na moment zrealizowania aktywa lub rozwiązania rezerwy, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie.

✓ Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Grupa weryfikuje corocznie okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych oraz wartości niematerialnych.

✓ **Rezerwy na świadczenie pracownicze**

Grupa tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze korzystając z metod aktuarialnych. Rezerwy na świadczenia pracownicze – odprawy emerytalne i rentowe oraz niewykorzystane urlopy – szacowane są przy zastosowaniu prognozowanych uprawnień Grupy. Na poziom rezerw wpływ mają założenia dotyczące stopy dyskonta oraz wskaźnika wzrostu wynagrodzeń.

✓ **Odpis aktualizujący należności**

Grupa dokonała aktualizacji wartości należności, oceniła prawdopodobieństwo uzyskania wpływów z tytułu przeterminowanych należności i oszacowała wartość utraconych wpływów, na które utworzyła odpis aktualizujący. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego). Odpisy na należności wątpliwe szacowane są, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Zasadą nadrzędną jest tworzenie odpisu aktualizującego w wysokości 100% dla należności przeterminowanych powyżej 365 dni po uwzględnieniu informacji odnośnie istniejących zabezpieczeń. Szacując odpisy aktualizujące należności na dzień 31 grudnia 2016 roku uwzględniono także indywidualne zagrożenia w spłatach dla poszczególnych kontrahentów

✓ **Odpis aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz zapasy**

Grupa przeprowadziła analizę każdego aktywa mającą na celu sprawdzenie wystąpienia przesłanek ryzyka utraty wartości. W celu określenia wartości użytkowej Zarząd jednostki dominującej szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej. W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Biorąc pod uwagę, aktualną sytuację Grupy, faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów Grupy. Grupa dokonała weryfikacji, podczas której dokonała aktualizacji wartości zapasów, oceniła prawdopodobieństwo uzyskania wpływów z tytułu sprzedaży zapasów zalegających i oszacowała wartość utraconych wpływów, na które utworzyła odpis aktualizujący.

✓ **Wartość godziwa instrumentów finansowych**

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Segmenty operacyjne

Zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Jednostki dominującej. Zarząd Jednostki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości zastosowanymi przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.

7. Przychody z działalności operacyjnej

7.1. Struktura terytorialna

Wyszczególnienie	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)	2015 (od 01.01.15 do 31.12.15)
- kraj	173 930	155 575
-poza kraj	56 674	55 743
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, razem	230 604	211 318
w tym towary	820	3 751

7.2. Przychody ze sprzedaży wg branż

Wyszczególnienie	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)	2015 (od 01.01.15 do 31.12.15)
A. Opakowania, usługi poligraficzne i towary	223 642	204 970
Opakowania dla branży kosmetycznej	108 494	95 486
Opakowania dla branży spożywczej	88 755	88 685
Opakowania dla branży farmaceutycznej	11 015	11 315
Opakowania pozostałe branże	14 557	5 733
Towary	820	3 751
B. Pozostałe niezwiązane z podstawową działalnością	6 962	6 348
Wynajem	1 867	1 183
Usługi budowlane	2 903	4 325
Usługi hotelarskie	2 192	840
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, razem (A+B)	230 604	211 318

8. Pozostałe przychody operacyjne

Wyszczególnienie	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)	2015 (od 01.01.15 do 31.12.15)
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	533	240
Dotacje	1 076	1 188
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	4 099	3 709
- sprzedaż złomu i odpadów użytkowych	2 679	2 409
- rozliczenie PPO dotyczących środków trwałych sfinansowanych ze środków ZFRON	170	166
- wykrojniki	338	496
- dzierżawa	20	93
- rabaty na środki trwałe	84	84
- różnice inwentaryzacyjne	81	-
- usługi logistyczne, przeterminowane zobowiązania	198	106
- otrzymane odszkodowania	518	343
- inne przychody operacyjne	11	12
Pozostałe przychody operacyjne, razem	5 708	5 137

Podstawową pozycję pozostałych przychodów operacyjnych stanowią przychody z tytułu sprzedaży makulatury i wykrojników. Poza tym Grupa uzyskuje dotacje do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych oraz rozliczane przez okres amortyzacji (umorzenia) środków trwałych otrzymane na ich nabycie dotacje.

9. Koszty działalności operacyjnej**9.1. Struktura kosztów**

Wyszczególnienie	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)	2015 (od 01.01.15 do 31.12.15)
Amortyzacja	13 204	11 852
Zużycie materiałów i energii	125 398	116 418
Usługi obce	26 066	21 704
Podatki i opłaty	1 585	1 343
Wynagrodzenia	27 016	26 192
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	7 523	5 317
Pozostałe koszty rodzajowe	767	522
Koszty według rodzaju, razem	201 559	183 348
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	149	66
Pozostałe koszty operacyjne, w tym:	1 211	1 872
- niezawinione niedobory i likwidacje	814	789
- amortyzacja nieplanowa- likwidacja budynków i budowli	-	582
- inne koszty operacyjne	227	166
- rezerwa na zobowiązania	170	-
Koszt własny sprzedaży towarów	750	3 570
Zmiana stanu produktów	-748	-5 318
Koszty działalności operacyjnej	202 921	183 538

W strukturze kosztów rodzajowych w Grupie dominują, w związku z produkcyjnym charakterem prowadzonej działalności gospodarczej, koszty zużycia materiałów i energii oraz koszty pracy. W roku 2016 stanowiły one odpowiednio 62% i 17% kosztów rodzajowych ogółem.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy. Kategoria ta obejmuje przede wszystkim niezawinione niedobory i likwidacje zapasów oraz likwidacje środków trwałych.

10. Przychody i koszty finansowe

Wyszczególnienie	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)	2015 (od 01.01.15 do 31.12.15)
Przychody finansowe	218	391
- z tytułu odsetek	218	391
- z tytułu różnic kursowych	-	-
- tytułu sprzedaży inwestycji	-	-
Zysk na okazjonalnym nabyciu	-	4 970
Koszty finansowe	751	1 120
- z tytułu odsetek	330	371
- z tytułu różnic kursowych	421	749
Przychody (koszty) finansowe netto	-533	4 256

Najistotniejszą pozycję przychodów finansowych stanowią odsetki od lokat, a w 2015 roku był to jednorazowy zysk na okazjonalnym nabyciu POSBAU S.A.: 4.970 tys. zł.

Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej korygują przychody ze sprzedaży i koszty działalności operacyjnej.

10.1. Pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów, w których zostały ujęte różnice kursowe

Wyszczególnienie	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)	2015 (od 01.01.15 do 31.12.15)
Przychody ze sprzedaży	728	223
Koszty działalności operacyjnej	-169	-107
Koszty, przychody finansowe	-421	-749
Razem	138	-633

11. Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Wyszczególnienie	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)	2015 (od 01.01.15 do 31.12.15)
Bieżący podatek dochodowy:	4 803	4 747
Bieżące obciążenia z tytułu podatku dochodowego	4 803	4 571
Korekty dotyczące podatku bieżącego z lat	-	176
Odroczony podatek dochodowy:	1 763	1 801
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	1 763	1 801
Podatek odroczony związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego	-	-
Obciążenie podatkowe wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	6 566	6 548

Najistotniejszymi tytułami, od których Grupa tworzy aktywa i rezerwę z tytułu odroczonego podatku są:

- środki trwałe – różne stawki amortyzacyjne,
- różnice kursowe – dodatnie, ujemne,
- rezerwy na świadczenia pracownicze,
- odpisy aktualizujące należności,
- wartość godziwa środków trwałych na dzień objęcia kontroli.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie tworzyła podatku odroczonego, którego skutki byłyby odnoszone bezpośrednio na kapitał własny. Na dzień 31.12.2015 Jednostka dominująca utworzyła aktywo od strat podatkowych w łącznej kwocie 462 tys. zł. Na dzień 31.12.2016 Jednostka dominująca zmniejszyła aktywo do kwoty 360 tys. zł. co zdaniem Zarządu Jednostka zależna jest w stanie wykorzystać w odpowiednich okresach rozliczeniowych, jednakże z racji zależności wyników w kolejnych latach od zdarzeń przyszłych pewności nie ma.

Uzgodnienie pomiędzy stawką podatkową 19% a stawką efektywną wynikającą ze sprawozdania z całkowitych dochodów:

Wyszczególnienie	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)
Zysk brutto skonsolidowany	32 857
Stawka podatkowa	19%
Podatek dochodowy wg stawki	6 243
Aktywo z tytułu strat podatkowych z lat poprzednich utworzone w roku 2015	360
Różnice trwałe niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-37
Obciążenie podatkowe wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	6 566
Stawka efektywna	20%

W stosunku do roku ubiegłego stawka efektywna zwiększyła się o jeden punkt procentowy. Wyjaśnienia znajdują się w tabeli powyżej.

12. Zysk przypadający na jedną akcję

Wyszczególnienie	2016 (od 01.01.16 do 31.12.16)	2015 (od 01.01.15 do 31.12.15)
Zysk netto/dochód netto	26 292	30 610
Liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję	2,69	3,12
- z działalności kontynuowanej	2,69	3,12
- z działalności zaniechanej	-	-
Rozwodniony zysk netto	26 292	30 610
Rozwodniona liczba akcji	9 807 516	9 807 516
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję	2,69	3,12
- z działalności kontynuowanej	2,69	3,12
- z działalności zaniechanej	-	-

13. Segmenty operacyjne

Zarząd jednostki dominującej rozpoznawał do roku 2014 następujące segmenty:

- opakowania kartonowe (produkcja opakowań kartonowych z tektury litej),
- etykiety i ulotki papierowe oraz usługa druku opakowań.

Po objęciu kontroli nad spółką POSBAU S.A. oraz POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. w roku 2015, Zarząd jako organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych, wyodrębnił w działalności Grupy dwa segmenty operacyjne

- opakowania kartonowe i etykiety
- pozostałe
 - budownictwo
 - hotelarstwo
 - najem pomieszczeń użytkowych

Z podziałem na wyżej wskazane segmenty wiąże się przypisywanie ryzyka dla poszczególnych typów działalności oraz możliwości antycypowania niekorzystnych zjawisk w poszczególnych segmentach poprzez aktywne zarządzanie polegające na alokacji zasobów oraz monitorowaniu wyników działalności

13.1. Raport – pozycje bilansowe w segmentach bez korekt konsolidacyjnych dokonanych pomiędzy segmentami

Wyszczególnienie	Opakowania kartonowe i etykiety	Pozostałe
	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2016
Aktywa trwałe	144 543	21 084
Środki trwałe	135 096	20 723
Wartości niematerialne	2 015	-
Inwestycje długoterminowe	5 907	-
Pozostałe aktywa	-	-
Aktywa z tyt. OPD	1 525	361
Aktywa obrotowe	128 659	626
Zapasy	37 708	6
Należności	76 938	362
Aktywa finansowe	658	-
Inwestycje krótkoterminowe	13 134	243

Pozostałe aktywa	220	15
Aktywa nieprzypisane	-	
Aktywa razem	273 203	21 710
Kapitał własny	232 173	13 313
Kapitał podstawowy	9 808	524
Kapitał zapasowy i pozostałe kapitały rezerwowe	195 551	13 290
Zysk z lat ubiegłych	-	-
Zysk netto	26 814	-501
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	41 030	8 397
Zobowiązania długoterminowe	18 172	5 943
Zobowiązania krótkoterminowe	22 858	2 454
Pasywa nieprzypisane	-	-
Pasywa razem	273202	21 710

13.2. Raport – przychody i koszty wg segmentów bez korekt konsolidacyjnych

Wyszczególnienie	Opakowania kartonowe i etykiety	Pozostałe segmenty		
		Budownictwo	Hotelarstwo	Najem
		stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2016
Przychody ze sprzedaży	223 642	2 903	2 192	1 867
Koszty działalności operacyjnej	194 612	3 002	2097	1 830
Zysk (strata) ze sprzedaży	29 030	-99	95	37
Pozostałe przychody operacyjne	5 565	215	1	2
Pozostałe koszty operacyjne	1 141	304	-	-
Przychody finansowe	218	-	-	-
Koszty finansowe	482	203	32	32
Zysk brutto	33 190	-391	64	7
Podatek dochodowy	6 396			180
Zysk (strata) netto *	26 794			-501

14. Działalność zaniechana

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana.

15. Rzeczowe aktywa trwałe**15.1. Specyfikacja rzeczowych aktywów trwałych**

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2015
Rzeczowe aktywa trwałe	155 819	155 186
Środki trwałe	144 872	141 000
- grunty	19 204	19 205
- budynki i budowle	45 844	47 197
- urządzenia techniczne i maszyny	77 707	72 535
- środki transportu	1 549	1 460
- inne środki trwałe	568	603
Środki trwałe w budowie	10 947	14 186

15.2. Zmiany wartości środków trwałych

Wyszczególnienie	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia techniczne	Środki transportu	Pozostałe	Razem
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2015	46 861	106 700	2 764	1 984	158 309
Zwiększenia (z tytułu)	29 863	14 870	1 157	710	46 600
- z tyt. przeniesienia środków trwał. z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-
- zakupu	5 162	13 199	570	174	19 105
- pozostałe – przejęcie POSBAU	24 701	1 671	587	536	27 495
Zmniejszenia (z tytułu)	1 716	1 627	929	156	4 428
- sprzedaży	1 204	622	929	74	2 829
- przeksięgowania	-	-	-	-	-
- likwidacji	512	1 005	-	82	1 599
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2015	75 008	119 943	2 992	2 538	200 481
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2015	4 997	37 259	1 591	1 402	45 249
Korekta prezentacyjna - rabat		339			339
- amortyzacja za 2015 rok	1 232	9 735	253	248	11 468
- przejęcie Posbau	3 087	1 580	583	442	5 692

Wyszczególnienie	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia techniczne	Środki transportu	Pozostałe	Razem
- wyksięgowanie amortyzacji za 2015 z tytułu sprzedaży i likwidacji	710	1 505	895	157	3 267
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2015	8 606	47 408	1 532	1 935	59 481
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2016	75 008	119 943	2 992	2 538	200 481
Zwiększenia (z tytułu)	246	15 648	379	195	16 468
- z tyt. przeniesienia środków trwał. z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-
- zakupu	246	15 648	379	195	16 468
Zmniejszenia (z tytułu)	-	739	37	17	793
- sprzedaży	-	672	37	-	709
- przeksięgowania	-	-	-	-	-
- likwidacji	-	67	-	17	84
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2016	75 254	134 852	3 334	2 716	216 156
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2016	8 606	47 408	1 532	1 935	59 481
- korekta prezentacyjna (rabat)	-	254	-	-	254
- amortyzacja za 2016 rok	1 600	10 222	290	230	12 342
- wyksięgowanie amortyzacji za 2016 z tytułu sprzedaży i likwidacji	-	739	37	17	793
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2016	10 206	57 145	1 785	2 148	71 284
Wartość netto					
Na dzień 31 grudnia 2015	66 402	72 535	1 460	603	141 000
Na dzień 31 grudnia 2016	65 048	77 707	1 549	568	144 872

15.3. Struktura własności środków trwałych

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2015
Własne	144 331	140 684
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej, w tym umowy leasingu,	541	316
Razem	144 872	141 000

15.4. Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

Wyszczególnienie zobowiązań	Forma zabezpieczenia	wartość zabezpieczenia na dzień	
		31.12.2016	31.12.2015
Hala druku	Hipoteka	5 200	5 200
Budynek magazynu	Hipoteka	6 821	6 821
Biurowiec	Hipoteka	9 134	9 134
Biurowiec/PWUG POSBAU	Hipoteka	10 950	10 950

15.5. Odpisy z tytułu utraty wartości

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły przesłanki w Grupie do dokonania odpisów aktualizacyjnych z tytułu trwałej utraty wartości posiadanych aktywów trwałych.

15.6. Środki trwale w leasingu

Na dzień bilansowy Grupa jest stroną umów leasingowych, na podstawie których użytkuje środki transportowe.

15.7. Koszty finansowania zewnętrznego

W wartości środków trwałych w budowie Grupa kapitałowa skapitalizowała różnice kursowe o wartości 70 tys. zł.

16. Wartości niematerialne**16.1. Zmiana wartości pozycji wartości niematerialnych**

Wyszczególnienie	Inne wartości niematerialne		Prace rozwojowe w budowie	Prace rozwojowe zakończone	Razem
	Znak towarowy	Licencje, prawa autorskie, programy			
Wartość brutto wartości niematerialnych na 1 stycznia 2015	1 930	2 601	599	546	5 676
Zwiększenia (z tytułu)	-	270	-	840	1 110
- zakupy	-	255	-	-	255
- przejęcia Posbau	-	16	-	-	16
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	599	-	599
- likwidacja/prace zakończone	-	-	599	-	599
Wartość brutto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2015	1 930	2 872	-	1 386	6 188
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2015	766	2 428	-	200	3 394

Wyszczególnienie	Inne wartości niematerialne		Prace rozwojowe w budowie	Prace rozwojowe zakończone	Razem
	Znak towarowy	Licencje, prawa autorskie, programy			
Amortyzacja za okres (z tytułu)	39	249	-	109	397
- amortyzacja za 2015 rok	39	236	-	109	384
-przejęcie Posbau	-	14	-	-	14
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31 grudnia 2015	805	2 678	-	309	3 792
Wartość brutto wartości niematerialnych na 1 stycznia 2016	1 930	2 872	-	1 386	6 188
Zwiększenia (z tytułu)	-	227	-	-	227
- zakupy	-	227	-	-	227
Zmniejszenia (z tytułu)	-	17	-	-	17
- likwidacja/prace zakończone	-	17	-	-	17
Wartość brutto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2016	1 930	3 082	-	1 386	6 398
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2016	805	2 678	-	309	3 792
Amortyzacja za okres (z tytułu)	38	291	-	278	607
- amortyzacja za 2016rok	38	291	-	278	607
- likwidacje	-	17	-	-	17
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31 grudnia 2016	843	2 952	-	587	4 382
Wartość netto					
Na dzień 31 grudnia 2015	1 125	194	-	1 077	2 396
Na dzień 31 grudnia 2016	1 087	130	-	799	2 016

Najistotniejszą pozycję stanowi znak towarowy oraz koszty zakończonych pozytywnym efektem prac rozwojowych. Zarząd Jednostki dominującej przeprowadził analizę uzyskiwanych z zakończonych prac rozwojowych korzyści ekonomicznych i nie stwierdził zagrożenia braku korzyści z wykazanych w tabeli powyżej prac rozwojowych.

16.2. Struktura własnościowa wartości niematerialnych

Struktura własnościowa	31.12.2016	31.12.2015
Wartości niematerialne własne	2 016	2 396
Wartości niematerialne używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej podobnej	-	-
Wartości niematerialne razem	2 016	2 396

16.3. Wartości niematerialne oddane pod zastaw jako zabezpieczenie

Wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczeń zobowiązań zaciągniętych przez Grupę Kapitałową

16.4. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonywała odpisów aktualizujących wartości niematerialne z tytułu utraty wartości.

16.5. Koszty prac rozwojowych

W Grupie nie wystąpiły koszty prac rozwojowych w 2016 roku.

17. Zapasy**17.1. Specyfikacja zapasów**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Materiały	8 300	8 051
Produkcja w toku	3 684	3 017
Wyroby gotowe	25 731	25 147
Towary	-	2 816
Zapasy ogółem	37 715	39 031

17.2. Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Grupa ma utworzone odpisy aktualizujące wartość zapasów w kwocie 301 tys. zł, z czego kwota 52 tys. zł została utworzone w roku 2016. Wartość tych odpisów dotyczy segmentu „Opakowań kartonowych”.

17.3. Zapasy oddane pod zastaw jako zabezpieczenie

Zapasy nie stanowią zabezpieczeń zobowiązań zaciągniętych przez Grupę Kapitałową

18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności**18.1. Specyfikacja należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	74 531	60 272
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	78	193
Pozostałe należności	2 770	1 370
-w tym zaliczki inwestycyjne	2 112	333
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności	-	-
Należności ogółem, z tego	77 301	61 642
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	77 301	61 642

18.2. Struktura wiekowa należności z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Bieżące	54 080	48 105
Przeterminowane	20 529	12 360
- od 1 do 30 dni	9 876	9 252
- od 31 do 60 dni	2 053	1 150
- od 61 do 90 dni	1 262	533
- od 91 do 180 dni	4 071	694
- Powyżej 180 dni	3 267	731
Należności z tytułu dostaw i usług, brutto	74 609	60 465
Odpisy aktualizujące wartość należności	78	193
Należności z tytułu dostaw i usług, netto	74 531	60 272

18.3. Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Stan na początek okresu	193	1 532
Zwiększenia (z tytułu)	27	64
- odpisy aktualizujące należności główne	27	18
- odpisy aktualizujące odniesione w koszty finansowe	-	-
- przejęcie Posbau	-	46
Zmniejszenia (z tytułu)	142	1 402
- wykorzystanie odpisu aktualizującego	28	1 402
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	114	-
Stan odpisów aktualizujących na koniec okresu, razem	78	193

Odpisy aktualizujące wartość należności dotyczą segmentu „Opakowań kartonowych” w kwocie 22 tys. zł oraz segmentu „Pozostałego” w kwocie 56 tys. zł.

18.4. Struktura walutowa należności krótkoterminowych netto

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Należności w walucie polskiej	48 433	37 865
Należności w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	26 176	22 598
- EURO	5 832	3 825
- w przeliczeniu na zł	25 802	16 301
- USD	-	50
- w przeliczeniu na zł	-	187
- CZK	1 204	38 748
- w przeliczeniu na zł	197	6 110
- GBP	34	-
- w przeliczeniu na zł	177	-
Razem	74 609	60 463

19. Aktywa finansowe**19.1. Specyfikacja aktywów finansowych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	-	-
- obligacje korporacyjne ,lokaty	-	-
- pożyczki	6	321
Razem	6	321

20. Środki pieniężne**20.1. Specyfikacja środków pieniężnych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	13 377	13 087
Inne środki pieniężne	-	-
Razem	13 377	13 087

20.2. Struktura walutowa środków pieniężnych

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w walucie polskiej	10 797	11 705
Środki pieniężne w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	2 580	1 382
- EUR	494	147
- w przeliczeniu na zł	2 186	628
- USD	63	2
- w przeliczeniu na zł	262	5
- CHF	2	5
- w przeliczeniu na zł	9	19
- CZK	160	4 621
- w przeliczeniu na zł	26	728
- RUB	29	29
w przeliczeniu na zł -	2	2
-GBP	18	-
-w przeliczeniu na zł	95	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	13 377	13 087

21. Pozostałe aktywa**21.1. Specyfikacja pozostałych aktywów**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Ubezpieczenia majątkowe	28	16
Prenumeraty	8	-
Abonamenty	52	109
Kontrakty długoterminowe (Posbau)	-	155
Remont maszyny PH	115	-
Inne	32	12
Razem	235	292

22. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym w Grupie nie wystąpiły aktywa trwale zakwalifikowane do grupy „przeznaczone do sprzedaży” zgodnie z MSSF 5.

23. Kapitał własny**23.1. Specyfikacja kapitału własnego**

* pozostałe akcje spółki Posbau S.A. są w posiadaniu osób fizycznych.

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		
Kapitał (Fundusz) podstawowy	9 808	9 808
Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-
Kapitał (Fundusz) zapasowy	195 618	175 657
Efekt na zwiększeniu zaangażowania w jednostce zależnej	2 348	1 821
Zysk (strata) z lat ubiegłych	4 564	-
Zysk (strata) netto	26 348	30 704
Udział niekontrolujący*	893	2 964
Razem kapitał własny	239 579	220 954

23.2. Struktura kapitału zakładowego

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Liczba akcji tys. sztuk	9 808	9 808
Wartość nominalna akcji (PLN / akcję)	1	1
Kapitał podstawowy	9 808	9 808

23.3. Zmiany kapitału podstawowego

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Kapitał podstawowy na początek okresu	9 808	9 808
Zwiększenia kapitału podstawowego w okresie	-	-
- emisja akcji	-	-
- podwyższenie kapitału podstawowego z tytułu zamiany obligacji na akcje	-	-
Zmniejszenia kapitału podstawowego w okresie	-	-
Kapitał podstawowy na koniec okresu	9 808	9 808

Kapitał podstawowy został w pełni opłacony. Akcje te nie są w żaden sposób uprzywilejowane.

23.4. Zysk zatrzymany, dywidendy i kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Stan na początek okresu	175 657	159 996
Podział zysków zatrzymanych	26 140	21 504
Wypłata dywidendy	-6 179	-5 884
Korekta	-	41
Stan na koniec okresu	195 618	175 657

24. Kredyty i pożyczki otrzymane**24.1. Specyfikacja otrzymanych kredytów i pożyczek**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Kredyty i pożyczki długoterminowe	9 589	11 122
- kredyty	9 589	11 122
- pożyczki	-	-
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	1 920	2 357
- kredyty	1 920	2 357
- pożyczki	-	-
Razem	11 509	13 479

24.2. Kredyty i pożyczki do spłaty po dniu bilansowym

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Do jednego roku	1 920	2 357
Powyżej 1 roku do 3 lat	3 680	3 749
Powyżej 3 lat do 5 lat	2 480	3 051
Powyżej 5 lat	3 429	4 322
Razem	11 509	13 479

24.3. Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
W walucie polskiej	5 452	6 751
W walucie obcej, w tym:	6 057	6 728
- EUR	-	-
- USD	-	-
- CHF	6 057	6 728
Razem	11 509	13 479

24.4. Najistotniejsze umowy kredytowe w Grupie na dzień 31 grudnia 2016 roku

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016
Bank PKO BP SA	Finansowanie budowy budynku biurowego
- waluta (w tys.) CHF	2 220
Kwota do spłaty na 31-12-2016	
- waluta (w tys.)	1 048
- zł (w tys.)	4 310

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016
Termin spłaty	31-12-2023
Warunki umowy	LIBOR 1M powiększony o marżę
Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła w kwocie 2 220 tys. CHF na nieruchomości, -(Poznań, ul. Żmigrodzka 37) hipoteka kaucyjna do kwoty 666 tys. CHF na tej nieruchomości , oraz przelew wierzytelności z ubezpieczenia w/w, poręczenie
Bank PKO BP SA	Finansowanie nakładów netto związanych z rozbudową hali produkcyjnej
- waluta (w tys.) zł	4 000
Kwota do spłaty na 31-12-2016	
- waluta (w tys.) zł	1 113
Termin spłaty	20-07-2019
Warunki umowy	Wibor 3 M powiększony o marżę
Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła łączna w kwocie 3 900 tys. zł na nieruchomości, -(Poznań, ul. Żmigrodzka 37) hipoteka kaucyjna do kwoty 1 170 tys. zł na tej nieruchomości , oraz przelew wierzytelności z ubezpieczenia w/w .
Bank PKO BP SA	Finansowanie budowy hali magazynowej i produkcyjnej oraz zakup regałów wysokiego składowania i dwóch wózków wysokiego składowania
- waluta (w tys.) CHF	1 627
Kwota do spłaty na 31-12-2016	
- waluta (w tys.)	423
- zł (w tys.)	1 747
Termin spłaty	28-09-2020
Warunki umowy	LIBOR 3 M powiększony o marżę
Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła w kwocie 1 627 tys. CHF na nieruchomości , hipoteka kaucyjna do kwoty 528 tys. CHF na tej nieruchomości, przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia ww. nieruchomości, regałów wysokiego składowania oraz dwóch wózków widłowych wysokiego składowania do kwoty nie mniejszej niż 4 000 tys. zł, poręczenie
Bank PBS	kredyt hipoteczny, przeznaczony na potrzeby związane z bieżącą działalnością
- waluta (w tys.) PLN	2 000
Kwota do spłaty na 31-12-2016	1 498

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016
Termin spłaty	30-06-2024
Warunki umowy	WIBOR 3M powiększona o marżę banku
Zabezpieczenie	Hipoteka umowna do kwoty 3.300.000 zł na nieruchomościach zapisanych w KW PO1P/00048464/2 oraz PO1P/00290126/2
M BANK	Finansowanie nakładów na zakup budynku
- waluta (w tys.) PLN	3 600
Kwota do spłaty na 31-12-2016	2 840
Termin spłaty	15.10.2028
Warunki umowy	WIBOR 3M powiększona o marżę banku
Zabezpieczenie	Hipoteka na nieruchomości zapisanej w KW PO1P/00292193/6, zastaw rejestrowy na udziałach

25. Inne zobowiązania finansowe

W ramach innych zobowiązań finansowych Grupa wykazuje zobowiązania z tytułu zawartych umów leasingowych, które dla potrzeb prawa bilansowego traktowane są jako leasing finansowy.

25.1. Specyfikacja zobowiązania z tytułu leasingu

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Długoterminowe	166	103
Krótkoterminowe	150	84
Zobowiązania z tytułu leasingu, razem	316	187

25.2. Zobowiązania z tytułu leasingu o okresie zapadalności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Do 1 roku	150	84
Powyżej 1 roku do 5 lat	166	103
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	316	187

26. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

26.1. Specyfikacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	14 367	15 421
-w tym zobowiązanie z tyt. zakupów inwestycyjnych	2 112	3 552

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Pozostałe zobowiązania	4 964	7 032
- z tytułu wynagrodzeń	1 696	1 575
- z tytułu podatku dochodowego	668	1 244
- z tytułu pozostałych podatków i innych świadczeń	2 543	3 984
- pozostałe zobowiązania	57	229
- należna dywidenda	-	-
Zobowiązania ogółem, z tego	19 331	22 435
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	19 331	22 435

26.2. Struktura wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Bieżące	12 754	10 778
Przeterminowane	1 613	4 643
- od 1 do 30 dni	728	2 854
- od 31 do 60 dni	31	1 451
- od 61 do 90 dni	14	-
- od 91 do 180 dni	351	-
- powyżej 180 dni	489	338
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	14 367	15 421

26.3. Struktura walutowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walucie polskiej	9 448	9 539
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walutach obcych	4 919	5 882
- EUR	1 093	1 371
- w przeliczeniu na zł	4 836	5 843
- CZK	186	246
- w przeliczeniu na zł	30	39
- USD	13	-
- w przeliczeniu na zł	53	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	14 367	15 421

27. Rezerwy**27.1. Specyfikacja rezerw**

Wyszczególnienie	Rezerwa na odprawy emerytalne	Pozostałe rezerwy	Rezerwa na odroczone podatki dochodowe	Razem
Stan rezerwy na 01.01.2015 roku	168	2 085	6 176	8 429
Rezerwy krótkoterminowe	-	2 085	-	2 085
Rezerwy długoterminowe	168	-	6 176	6 344
Stan rezerw na 01.01.2016 roku	266	2 905	10 158	13 329
- rezerwy krótkoterminowe	-	2 905	-	2 905
- rezerwy długoterminowe	266	-	10 158	10 424
Stan rezerwy na 31.12.2016 roku	274	2 862	11 810	15 128
- rezerwy krótkoterminowe	-	3 067	-	3 067
- rezerwy długoterminowe	274	-	11 787	12 061

Na dzień 31.12.2016 na pozostałe rezerwy składają się przede wszystkim rezerwy na realizację umów pochodnych instrumentów finansowych podpisanych pomiędzy Jednostką dominującą a jej Członkami Zarządu.

28. Przychody przyszłych okresów - dotacje**28.1. Specyfikacja przychodów przyszłych okresów**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Długoterminowe	2 299	2 484
Dotacje ZFRON	353	480
Dotacje UE	1 946	2 004
Krótkoterminowe	193	1 096
Dotacje ZFRON	132	170
Dotacje UE	61	654
Należności	-	272
Razem	2 492	3 580

Na przychody przyszłych okresów składają się przede wszystkim otrzymane dotacje na dofinansowanie zakupu środków trwałych ze środków unijnych.

Otrzymane dotacje rozliczane i ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat w ramach pozostałych przychodów operacyjnych przez okres amortyzacji środków trwałych, których dotyczy poszczególne dotacja.

W poprzednich latach Jednostka dominująca otrzymała 5 848 tys. zł dotacji unijnej, która jeszcze jest rozliczana poprzez sprawozdanie z zysków i strat, z czego rozliczyła w wynik finansowy w sumie 3 841 tys. zł. Okres trwałości tych dotacji zakończył się w roku 2015.

29. Instrumenty finansowe**29.1. Kategorie instrumentów finansowych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Aktywa finansowe	90 684	75 050
Inwestycje utrzymywane do wymagalności		
Pożyczki i należności (w tym środki pieniężne i ich ekwiwalenty)	90 684	75 050
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Aktywa finansowe	6	321

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Należności z tytułu dostaw i usług	74 531	60 272
Pozostałe należności	2 770	1 370
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13 377	13 087
Zobowiązania finansowe	31 155	36 120
Koszt zamortyzowany		
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:	31 155	36 120
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	9 589	11 122
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	19 330	22 454
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	1 920	2 357
Pozostałe zobowiązania finansowe	316	187

29.2. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Grupa zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla Akcjonariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku:

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Zadłużenie	31 155	36 120
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13 377	13 087
Zadłużenie netto	17 778	23 033
Kapitał własny	239 579	220 954
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	7,42%	10,43%

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne znaczące koncentracje ryzyka kredytowego w odniesieniu do pożyczek i należności wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wyżej wykazana wartość bilansowa odzwierciedla maksymalne narażenie Grupy na ryzyko kredytowe z tytułu takich pożyczek i należności.

29.3. Cele zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa należą kredyty bankowe.

Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też aktywa finansowe, takie jak należności z tytułu dostaw i usług, środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej przepływów pieniężnych, ryzyko płynności, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa Kapitałowa Emitenta jest stroną umów kredytowych opartych na zmiennych stopach WIBOR, LIBOR i EURIBOR. W związku z tym Grupa BSC narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych. W ocenie Zarządu Emitenta nie ma potrzeby dokonywania zabezpieczeń w odniesieniu do tego rodzaju ryzyka.

Ryzyko kredytowe

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy zamierzają korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Tym nie mniej mogą zdarzyć się problemy z pojedynczymi klientami. Jednak ich udział w sprzedaży jest na tyle nieistotny, że nie spowoduje to problemów płynnościowych Emitenta. Może mieć wpływ jedynie na wynik finansowy okresu.

Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności.

Narzędzie to uwzględnia terminy zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, umowy leasingu finansowego z opcją zakupu.

Ryzyko walutowe

Kurs walut wpływa na działalność Grupy w dwojaki sposób. Z jednej strony wysoki kurs złotego w stosunku do kursu euro pozwala na tańszy zakup kartonu w zagranicznych papierniach, z drugiej strony wpływa negatywnie na przychody Grupy. Sprzedaż opakowań na rynkach zagranicznych wynosi obecnie ok. 25% (głównie w walucie EUR), warto jednak zwrócić uwagę na to, iż część cen opakowań sprzedawanych na rynku polskim jest ustalana w euro oraz sprzedawana w EUR.

W walucie EUR Emitent operacyjnie praktycznie równoważy wpływy i wydatki. Natomiast zakupy inwestycyjne są w większości w walucie EUR. Dodatkowo Emitent zaciągnął kredyty hipoteczne w walucie CHF, w związku z czym w pozycji finansowej, jest narażony na ryzyko osłabienia złotówki względem franka szwajcarskiego.

Zarząd Emitenta wykorzystuje instrumenty rynku terminowego celem zabezpieczenia kursu walutowego.

Analiza wrażliwości.

Wpływ zmian stóp procentowych oraz kursów walutowych na wynik Grupy przedstawia poniższa analiza wrażliwości:

- Ryzyko stopy procentowej

31.12.2016	WARTOŚĆ BILANSOWA	WPŁYW RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ NA WYNIK (OKRES 12 MIESIĘCY)	
		+ 1 %	- 1 %
Aktywa finansowe			
Środki pieniężne	13 377	134	(134)
Pozostałe aktywa finansowe o zmiennym oprocentowaniu	-	-	-
Aktywa finansowe o stałym oprocentowaniu	6	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		134	(134)
Podatek 19%		(25)	25
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		109	(109)
Zobowiązania finansowe			
Kredyty i pożyczki	(11 509)	(115)	115

31.12.2016	WARTOŚĆ BILANSOWA	WPŁYW RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ NA WYNIK (OKRES 12 MIESIĘCY)	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(316)	(3)	3
Pozostałe zobowiązania finansowe o zmiennym oprocentowaniu	-	-	-
Zobowiązania finansowe o stałym oprocentowaniu	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		(118)	118
Podatek 19%		22	(22)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		(96)	96
Razem	1 558	13	(13)

- Ryzyko walutowe

31.12.2016	WARTOŚĆ BILANSOWA	W TYM WARTOŚĆ W WALUCIE OBCEJ WYRAŻONA W PLN	WPŁYW RYZYKA WALUTOWEGO NA WYNIK	
			+5%	-5%
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne	13 377	2 580	129	(129)
Należności z tytułu dostaw i usług	74 531	26 176	1 309	(1 309)
Pozostałe aktywa finansowe	6	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			1 438	(1 438)
Podatek 19%			(273)	273
Wpływ na wynik po opodatkowaniu			1 165	(1 165)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty i pożyczki	(11 509)	(6 057)	(303)	303
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(316)	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(14 367)	(4 919)	(246)	246
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			(549)	549
Podatek 19%			104	(104)

31.12.2016	WARTOŚĆ BILANSOWA	W TYM WARTOŚĆ W WALUCIE OBCEJ WYRAŻONA W PLN	WPŁYW RYZYKA WALUTOWEGO NA WYNIK	
			(445)	445
Wpływ na wynik po opodatkowaniu				
Razem	61 722	17 780	720	(720)

30. Płatności realizowane w formie akcji

W okresie objętym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły w Grupie płatności w formie akcji w rozumieniu MSSF 2

31. Jednostki zależne

W 2006 roku Emitent nabył 100% udziałów spółki BSC Pharmacenter Sp. z o.o. (dawniej BSC Etykiety Sp. z o.o.) za cenę 559 tys. zł. Wartość nabytych aktywów netto spółki na dzień nabycia wyniosła 787 tys. zł. Powstała nadwyżka pomiędzy wartością godziwą aktywów netto, a kosztem nabycia w kwocie 231 tys. zł zgodnie z MSSF 3 została ujęta jako przychód okresu, w którym powstała.

W dniu 22 marca 2012 roku Zgromadzenie Wspólników zdecydowało o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 4 500 tys. zł, tj. z kwoty 500 tys. zł do kwoty 5 000 tys. zł. Podwyższenie kapitału zostało dokonane poprzez utworzenie 45 000 udziałów zwykłych o wartości nominalnej 100,00 zł każdy. Wszystkie nowopowstałe udziały zostały objęte przez jedynego Wspólnika, BSC DRUKARNIA OPAKOWAŃ S.A., który wniósł na ich pokrycie wkład pieniężny w kwocie 4 950 tys. zł.

W maju 2015 roku Emitent nabył 2.749 akcji POSBAU S.A., stanowiących 55,07% kapitału zakładowego tej spółki i objął kontrolę nad Grupą POSBAU obejmującą jednostką dominującą POSBAU S.A. oraz jej jednostkę zależną POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. Do dnia 31.12.2016 Jednostka dominująca nabyła kolejne akcje, osiągając 93,29 % kapitału zakładowego POSBAU S.A.

32. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Jednostka bezpośrednio dominująca Grupę jest BSC Drukarnia Opakowań S.A.

Transakcje między jednostką dominującą a jej jednostką zależną zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notce. Szczegółowe informacje o transakcjach podlegających wyłączeniu oraz o pozostałych transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązanymi przedstawiono poniżej

32.1. Transakcje powiązane w 2015 roku (z wyłączeniem transakcji ze spółką zależną)

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2015 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2015 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2015 roku
		Sprzedaż	Zakup		
Violetta Grafik Polska	materiały	-	532	-	97
Colorpack	towar	942	1 589	59	-
Leunisman	Materiał / towar	63	2 853	20	488
Pharmacenter GMBH	towary/wyroby	87	77	7	-
RLC Service GMBH	Usługi marketingowe	-	742	-	742

32.2. Transakcje jednostki dominującej z podmiotami zależnymi w 2015 roku

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2015 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2015	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2015
		Sprzedaż	Zakup		
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	materiały/wyroby	5 648	26 691	465	4 199
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	usługi poligraficzne	295	3 669	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	najem/media	1 766	-	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Inne-usługi	59	1 330	-	-
Posbau S.A.	Zakup nieruchomości	-	5 784	-	1 663
Posbau S.A.	Gastronomia, ogrzewanie, najem,rozbiórki	-	105	-	55

32.3. Transakcje powiązane w 2016 roku (z wyłączeniem transakcji ze spółką zależną)

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2016 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2016 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2016 roku
		Sprzedaż	Zakup		
Violetta Grafik Polska	Materiały	-	517	-	74
Colorpack	Towar	687	-	90	-
Leunisman	materiał / towar	127	285	12	-
Pharmacenter GMBH	towary/wyroby	63	-	29	-
RLC Service GMBH	Usługi marketingowe	54	680	-	-
Limmatdruck	materiały	-	3	-	-

32.4. Transakcje jednostki dominującej z podmiotami zależnymi w 2016 roku

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2016 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2016 roku	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2016 roku
		Sprzedaż	Zakup		
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	materiały/wyroby	5 684	24 768	511	6 497
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	usługi poligraficzne	125	4 531	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	najem/media	1 660	-	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Inne-usługi najem pracowników	223	3 558	-	-
Posbau S.A.	pożyczka	652	-	652	-
Posbau S.A.	Sprzedaż usług/Gastronomia, ogrzewanie, najem,	6	42	-	2

Transakcje z podmiotami powiązanymi zostały wykazane w kwotach brutto.

33. Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa

Wynagrodzenia członków Zarządu i pozostałych członków naczelnego kierownictwa w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

	W tys. PLN	2016	2015
1	J. SCHWARK członek Zarządu	348	778
2	A. CZYSZ członek Zarządu	312	740
3	A. BARANOWSKI członek Zarządu	299	729
4	A. BOROWIŃSKI członek Rady Nadzorczej	267	223
5	M.Mehring	6	-
6	H.J.Katzer członek Rady Nadzorczej	8	8
7	S. Bestehorn członek Rady Nadzorczej	10	8
8	H.Kehren członek Rady Nadzorczej	-	6
10	H.CH. Bestehorn członek Rady Nadzorczej	10	8
11	M. Dietel	20	16
12	Zarząd GK POSBAU (informacja pobrana z SF Spółki)	130	350
13	Rada Nadzorcza POSBAU S.A.	49	49

Jednocześnie każdy z członków Zarządu zrealizował Umowę Pochodnego instrumentu finansowego, której realizacja była powiązana z osiągniętym zyskiem netto Grupy:

Wyszczególnienie	Wyplata świadczenia z tytułu Umowy Pochodnego instrumentu finansowego w 2016 roku, w tys. zł	Wyplata świadczenia z tytułu Umowy Pochodnego instrumentu finansowego w 2015 roku, w tys. zł
J. SCHWARK członek Zarządu	612	-
A. CZYSZ członek Zarządu	612	-
A. BARANOWSKI członek Zarządu	612	-
Razem	1 837	-

34. Wynagrodzenia podmiotu badającego sprawozdania finansowe.

Koszty wynagrodzeń dla podmiotu przeprowadzającego badanie sprawozdań finansowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Od 01.01.2016 do 31.12.2016	Od 01.01.2015 do 31.12.2015
-obowiązkowe badanie/przegląd sprawozdania finansowego jednostkowego i skonsolidowanego	92	64
-pozostałe usługi poświadczające i usługi doradcze	-	9

Razem	92	73
--------------	-----------	-----------

35. Struktura zatrudnienia

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016	stan na dzień 31.12.2015
Pracownicy fizyczni	346	344
Kadra inżynierska	32	31
Administracja	61	56
Zarząd i najwyższe kierownictwo	5	7
Razem	444	438

36. Połączenie jednostek gospodarczych

Do 31.12.2016 roku BSC Drukarnia Opakowań S.A. nabyła kolejne akcje POSBAU S.A. zwiększając swój udział w kapitale zakładowym do 93,29%. Zwiększenie udziału w aktywach netto zgodnie z MSSF 10 rozliczono bezpośrednio w kapitale własnym.

37. Zdarzenia po dniu bilansowym

Nie wystąpiły takie zdarzenia.

38. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostały zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej dnia 22.03.2016r.

Janusz Schwark

Arkadiusz Czysz

Andrzej Baranowski

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Poznań, 22.03.2017 roku

Niniejszy raport zawiera 51 stron.